

כששרת חינוך חושבת במונחים של ציד, היא לא ראויה לתפקידה

אם היתה תקווה שיפעת שאשא-ביטון תקרא את פסיקת בג"ץ, תתפכח ותבין שהלכה לאיבוד בפרשת גולדרייך, התברר כי היא מתעקשת על תפישת עולם של השתקה והתנתקות מחופש הביטוי והמחשבה

יפעת שאשא-ביטון, מי שהיתה מגדלור של אור בראשית ימי הקורונה, העזה לעמוד על שלה באסרטיביות מול בנימין נתניהו והפכה להבטחה גדולה, מתגלה מיום ליום כפוליטיקאית חשוכה ומבישה. אפשר היה לחשוב שאחרי החלטת בג"ץ כי יש להעניק לפרופ' עודד גולדרייך את פרס ישראל, שרת החינוך תפנים שמי שנמצא ראוי לפרס אינו מחויב להחזיק בדעות פוליטיות שמתאימות לה. אבל שאשא-ביטון לא מרפה. היא בחרה להיעדר מהטקס, כמי שמבקשת לומר "אינך ראוי לנוכחותי".

מי שאינה ראויה - לא להגיש את הפרס ולא להיות אמונה על החינוך במדינת ישראל - היא שאשא-ביטון בעצמה. כדי להוסיף חטא על פשע היא גם דאגה אתמול (רביעי) לציץ נגד החלטת גולדרייך לחלק את כספי הפרס בין ארגוני זכויות אדם "בצלם", "שוברים שתיקה" ו"עדאלה". בקטנוניות וגאוותנות היא היגה כי "העובדה שפרופ' גולדרייך בחר לתרום את פרס ישראל לארגונים הפועלים נגד חיילי צה"ל המחרפים נפשם למעננו - אחרי שקרא לחרם על מוסד אקדמי ישראלי - מוכיחה כי הוא פרובוקטור שאינו יכול לרחוץ בניקיון כפיו האקדמיות ואינו ראוי לפרס ממלכתי".

במשנתו של ארגון "אם תרצו", גופים כמו "שוברים שתיקה" הם תמיד "ארגונים הפועלים נגד צה"ל". אלא ששאשא-ביטון אינה מנכ"לית של תנועה לאומנית קיצונית וכשרת חינוך אין זה מתפקידה לדקלם כמו תוכי דברי בלע נגד מי שעל-פי רוב היו בעצמם חיילים קרביים. על אחת כמה וכמה היא לא היתה אמורה לנסות לשלול מגולדרייך את הפרס בהחלטה אומללה ומזהמת בפוליטיזציה.

אם היתה תקווה זעירה ששאשא-ביטון תקרא את דבריה של שופטת העליון, יעל וילנר, תתפכח, תנהג בענווה ותחשוב במונחים של מחנכת ולא של ציידת, היא אולי היתה מבינה שהלכה לאיבוד בשבילים של איווולט. במקום זאת, היא מתעקשת להיאחז בתפיסת עולם של השתקה. אם כך, מה בעצם ההבדל בינה לבין קודמה בתפקיד, הגנרל יואב גלנט, שהיה הראשון למנוע מגולדרייך את הפרס וכהונתו הפכה לסוג של בדיחה עגומה.

וכך כתבה השופטת וילנר: "[שיקולים הנוגעים להתבטאויות של המועמדים בהקשרים ערכיים] עשויים להיות רלוונטיים רק במקרים חריגים וקיצוניים ביותר... לאורך השנים פרס ישראל ניתן לאנשים שונים, שהשמיעו דברי טינה, בוז ועלבון כלפי חלקים בציבור, על רקע מוצאם העדתי, השקפתם הדתית ונטייתם המינית, באופן צורם, בוטה ופוגעני. חרף התבטאויות קשות אלה של המועמדים, שרי החינוך

לדורותיהם לא מצאו לנכון לשלול מהם את פרס ישראל".

המאבק המכוער סביב הענקת הפרס לגולדרייך הפך לקרב חיוני ועקרוני על החופש הביטוי והמחשבה במדינה דמוקרטית, על ניקיון בשיקול דעת ועל גישה עניינית והוגנת בכל הנוגע לקריטריונים לפיהם מעניקה המדינה את הפרס החשוב ביותר שלה. שאשא-ביטון לא הצליחה להתעלות על עצמה. התנהלותה בפרשה הזו היא עדות לכך שהיא אינה ראויה לתפקידה - ייאוש ישן בתוך מפלגה ששמה הוא "תקווה חדשה".